

VESTI z GORIŠKEGA

AVSTRIJA, JUGOSLAVIJA IN MANJŠINE V ZAMEJSTVU

Položaj jezikovnih manjšin v Italiji je Slovencem dobro znan. Medtem ko so Nemci v Poadžiju tako vsestransko zaščiteni, da jim ne manjka nič več kot samo posebna avtonomija, kjer naj bi sami vladali in varovali etničkih značaj svoje dežele, nimamo mi Slovenci še nobenega zaščitnega zakona. Nemci imajo svoje lepo urejene in uzakonjene šole. Nemški jezik je priznan in veljaven po vseh javnih uradih, nemški napisi veljajo povsod enako pravno kot italijanskimi, in nemški uradniki so nameščeni v domačih krajih. Edino kar Nemci še zahtevajo, je gori omenjena popolna avtonomija samo za nemške kraje.

Avtstria, mala Avstria, ki se je s Hitlerjem Nemčijo vojskovala proti miroljubnemu svetu in vojno izgubila, odločeno in neustrašeno nastopa vso svojo diplomatsko silo, da pomaga Nemcem v Poadžiju, da dosežejo, kar še terjajo. Avstria je zadevo spravila pred Organizacijo združenih narodov potem ko je njen zunanjji minister Kreiski obiskal skoro ves svet z namenom, da ga prepriča o upravnosti tirolskih Nemcev v Poadžiju.

O tej upravnosti tu ne gorovimo, ker je namen tega članka samo pokazati, kako se Avstria zanima za svoje in ugotoviti, da se komunistična Jugoslavija za slovensko skupnost v Italiji skoro niti ne zmeni. Kar jugoslovanska komunistična diplomacija v tem pogledu stori, je samo to, da ima svoje zastopnike v Mešani komisiji za izvajanje londonske spomenice, ki pa se tiče samo Tržaškega ozemlja. Toda delo te komisije je tajno in le malokdaj naša javnost izve o tem komisija razpravlja in s kakšnim zaključkom.

Titova Jugoslavija se ne izreče niti o osnutku šolskega zakona, ki ga je rimska vlada pripravila in ne nudi slovenski manjšini v Italiji niti najmanjše pomoči. Ni res, da gre pri stvari za vmešavanje, ali ne v notranje zadeve italijanske republike, ker sta obe državi podpisnici ne samo londonske spomenice, ampak tudi mirovne pogodbe, ki ukazuje eni in drugi pravilno ravnanje z osebami, ki sta jih pridobili kot državljanje, jim nuditi vse svoboščine in spoštovati vse človečanske pravice, med katerimi najdemo v prvi vrsti jezikovne in z njimi šolo. V komunistični Jugoslaviji vlada ena sama stranka, komunistična, ki ima vse v svojih rokah ter ukazuje soncu, vetru in dežu. No, od nikoder ni kakega glasu v podporo slovenski skupnosti v Italiji.

Saj ne mislimo, na kake hrupne in predrne ultimatume rimske vladi, ampak vsaj z ozirom na dejstvo, da žive v Jugoslaviji Italijani, v Italiji pa Slovenci, pa se z ozirom nato lahko pojavi kak razgovor med Beogradom in Rimom zaradi priemerne in pametne zaščite enih in drugih.

V jugoslovanski časopisih pa zelo pogosto beremo, kako so tam lepo sprejeli kako italijansko socialistično odposlanstvo, z običajnimi povhalami o lepo urejeni socialistični državi (ki je namreč odpravila vse svoboščine v veliki meri tudi gospodarsko blaginjo) pod modro diktaturo komunistične partije, z izraz socialistične solidarnosti in drugo in ono... Sledi zaključna ugotovitev, da je obisk prispeval k medsebojnemu spoznanju in da se bodo obiski ponovili.

Kako se godi slovenski skupnosti v Italiji, kako italijanski socialisti pomagajo in kaj misijo zanjo ukreneti, niti govor. Niti ene same besedice ni slišati o tem iz ust komunističnih gostiteljev, časnikov, diplomatov, ministrov, samega maršala Tita.

»Ne smemo motiti dobrih odnošajev. Gre za koeksistenco. To je vse kar Slovenci slišimo iz ust naših titovcev, kadar primerjamo Avstrijo in Jugoslavijo v pogledu zanimanja za svoje v zamejstvu.

V nekaterih listih, odkrito ali prikriti komunističnih, v Italiji seveda, ker v Titovali morajo čuvati »dobre odnosnike« in »koeksistenco«, beremo, da »bi za Italijo bilo bolje, da nam (Slovencem v videmski pokrajini prip. pisca) pravočasno da

Manjšinski zakon za koroške Slovence

(Nadaljevanje s 1. str.)

začasno, medtem ko bi naj bila dokončna teritorialna veljavnost zakona določena šele na osnovi posebnega ugotavljanja manjšine«.

V tem trenutku se ne bomo spuščali v podrobnosti, ki nam še niso znane. Ugotavljam pa, da se vprašanje Koroških Slovencev n sirožilo pred svetovno javnostjo zaradi tistih Koroških Slovencev, ki se skrivajo za raznimi socialističnimi, ljudskotrankarskimi ali komunističnimi pokrivačami, ampak so slovensko prisotnosti na Koroškem izpričale SLOVENSKIE ORGANIZACIJE VSEH VRST! Slovenški pridevnik je tisti glas vpločega v puščavi, ki ga posluša ves vesoljni svet, in čim več nas je, tem glasneje udarja na helj in vest svetovne javnosti.

Vzrok več, da nastopamo Slovenci strnjeno pod slovenskim imenom. VOLIMO SLOVENSKO LISTO!

prostovoljno manjšinske pravice kot pa daj bo morala kasneje pod pritiskom svetovne javnosti. Kaj to pomeni in koliko velja more ugantiti samo glava kakega komunističnega aktivista. Tako pišanje ima en sam namen: norčevati se z našim ljudstvom in odvrniti ga od resnega presočanja položaja, v katerem se nahaja in za katerega se komunistična Titova oblast niti najmanj ne zanima.

Od italijanske republike moramo terjati naše pravice in ji predčuti njene dolnosti, z drugimi besedami, opirajoč se na njene obveznosti, ustavne in druge, ne pa z žuganjem »pritiska svetovne javnosti, alias nastopa komunistične diktature v Italiji in v svetu.«

Pravnih in drugih argumentov nam ne manjka. Poslužimo se teh kot lojalni italijanski državljanji tudi zato, ker smo v naših zahtevah in željah sami, popolnoma sami, brez sleherne pomoči niti od strani bližnje Titove komunistične javnosti niti od svetovne!...

A.

Občinska volilna komisija

Prejšnji teden so na dveh sejah goriščka občinskega sveta potrdili nekaj spopolnitve mestne razsvetljave in cestnih semaforjev, odobrili posojilo 70 milijonov lit za kanalizacijo; odobrili so nadalje prispevke za dobrodelne ustanice in javna dela. Izvolili so tudi občinsko komisijo za 1960/62. V komisiji je šest stalnih članov: Agostino Candussi, Gisella Parovel, Antonio Grusovin, Francesco Moise, Luciano Valli in Luigi Damiani. Namestniki pa so: odv. Pedroni, dr. Avgust Sfiligoj, Berard Devetak, Morassi, dr. Verbi in Podversig.

Sinoč pa so pričeli z razpravo o proračunu za leto 1959.

Kardinal Wišinski obsoja nemške pohištve

Listi poročajo, da je poljski primas kardinal Wišinski odločno obosil nemško politiko, ki stremi za tem, da Nemelja zoper zasede poljsko ozemlje. Ceravno kardinal ni spregovoril kakega imena, je vendar razumljivo, da je misil na samega Adenauerja, ki je meseca avgusta govoril nemškim izseljencem iz Poljskih okrajev in jim dejal, da jim bo Nemčija, članica vojaške organizacije NATO, pomagala, da se zopet vrnejo domov...

Kardinal Wišinski je klenil in odločnih besed obosil pripravljanje Nemcev, da zoper zasede poljsko ozemlje, ki so jih z ognjem in mečem pod lažno krinko širjenja krščanstva nekoč kradli, Poljake pa pobijali in porjarmljali.

Kardinalov odločen nastop je velike važnosti in utegne imeti velikški odrek v svetu, prav in sedanjem političnem trenutku, ko je vprašanje Berlina in mirovne pogodbe z Nemčijo na dnevnem redu.

Upravne volitve se bodo vršile 6. novembra skoraj po vsej Italiji. Pri nas na Goriškem pa ne, ker tu poteka veljavnost izvoljenih upravnih svetov prihodnjega meseca decembra. Ker pa bi to bilo že tretjič, da se volitve vršijo v zimi in tik pred božičnimi prazniki, izgleda, da se bodo iste vršile prihodnjo spomlad, od marca naprej.

Volitve svetovalcev v pokrajinski svet se bodo vršile s proporcionalnim sistemom in tudi predlaganje kandidatov se bo vršilo na bolj enostaven način kot prejšnja leta. Tako bo po novem proporcionalnem sistemu možna izvolitev tudi svetovalcev manjših skupin, medtem ko so po prejšnjih volilnih pravilih pobrale dobro število izvoljenih velike stranke. Tako utegnejo na Goriškem demokrščani nazadovati za dve-tri mesti. Odbor pa bodo lahko sestavili še vedno oni, ker jih bodo podprtli italijanski socialdemokrati in liberalci. Ti zadnji sicer niso dosedaj bili v pokrajinskem svetu zastopani, z novim volilnim pravilom pa utegnejo biti.

Upamo, da bodo slovenski volilci zaučali svoji zdaj že tradicionalni volilni listi in jo vsestransko podprtli.

Avtrijški plebiscitni jubilej in cerkev

Skofijski ordinariat v Celovcu je izdal za jubilej 10. oktobra slednje navodilo, ki velja tudi za dan avstrijske zastave 26. oktobra, ko je pred parleti Avstria postala zopet suverena država:

»V smislu navodil ministrstva za ukrepa države, občine in zvezne občine obvezno zavajajo vse občinske cerkve dneva slovesno obhajale. Ta dva dneva naj nase spominjata na enotnost naše domovine...«

vine (10. okt.) in na svobodo in neodvisnost naše očetnje Avstrie (26. okt.). Obenem naj bo to dan dostenjega in vtič napravljajočega pomisleka v znamenju zvestobe do domovine (dežela) in očetnje (država).

Cerkvena in samostanska predstojništva so naprošena in se jim naroča, da prirede teh dni po možnosti podpirajo. Cerkev in cerkvena poslopja naj nosijo poleg belo-modrih zastav tudi rdeče-belo-rdeče (državne) ali deželne zastave. V pridi 9. in 23. oktobra in pri verouku (v soli) naj se na primeren in dostojen način oponzira na tri dneva dneva. Po službi božji naj se moli molitev za domovino.

Ob preddnevinah, to je 25. oktobra, in v krajih, v katerih se obhajajo krajevne slovesnosti v spomin ljudskega glasovanja, tudi 8. ali 9. oktobra:

se mora zvoniti s cerkvenimi zvonovi po večernem zvonjenju skozi 10 minut.

Kjer so božje službe možne in začeljene, bodo dušni pastirji k temu radi pripravljeni.

Komentar k gornjim napotkom celovške škofijskega ordinariata prepričamo v presojo našim čitateljem. Pripominjamamo samo, da so ta navodila prejeli dušni pastirji tudi po čisto slovenskih župnjah, kar ponovno dokazuje popolno pomanjkanje strpnih in človeških obzirnosti do tistih zavednih Koroških Slovencev, katoških vernikov in njihovih naslednikov, ki so svojo voljo pred 40 leti izražali po svoji vesti. Cerkvena oblast, ki skrbila za duhovno krepost ne samo Nemcev, ampak tudi Koroških Slovencev, bi se moral varovati slihernih političnih posegov, ki žalijo čut slovenskih vernikov. Na žalost ne vladava v celovški cerkveni hierarhiji Kristusovo načelo: Ljubi svojega bližnjega kot samega sebe!

Samo različna gledanja

V zadnjih časih smo priča precej ostrih polemik med Moskvo in Pekingom in marsikdo misli, da je to znak hudih nasprotstev med ruskih in kitajskimi komunisti, v resnici pa gre - kakor je podurila tudi »Demokracija« z dne 15. septembra - le za različna pojmovanja sredstev za doseglo svetovne komunistične načivljanja.

Moskva namreč trdi, da bo mogoče ta cilj dosegči, poslužuje se mirne koexistencije, čez kakih deset ali petnajst let, ko se bodo polastili oblasti kar na podlagi vescine, ki je bodo dosegli. Peking pa zavrača tako možnost v prepričanju, da bo komunizem zavladal po svetu edinole s ilo, in vidi potem takem samo v vojni sredstvu za uresničenje komunističnih sanj.

Da si nista Hruščev in Mao Tse-tung v laseh, nam potrjuje zlasti izjava nekega visokega uradnika pri sovjetskem zunanjem ministrstvu, ki se je ob sprejemenu nevičkih trgovske delegacije takole izrazil:

»Ne vem, zakaj se vi zapadnjaki tako veselite vsakega najmanjšega namiga o nesoglasju med nami in Kitajsko. V resnici ne soglašamo z našimi kitajskimi tovariši v eni sami točki: katero naj bi bilo najboljše sredstvo, da se vas iznebimo.«

Res poučna izjava, ki nam dokazuje, da ni nobene razlike med komunisti, če ne v sredstvih, s katerimi bi radi zaslužili svobodni svet.

Socialisti so res nepoboljšljivi

V članku »Socialistične smernice za upravne volitve«, ki ga prinaša »Slovenske novice« z dne 24. septembra, smo zabeležili tudi ostale stavke, iz katerega si lahko vsakdo ustvari jasen pojem, kako bi pošteno plačal svoje volitve. Počasno je, da so bolj partizansko videnje zavladalo pri sredstvih, s katerimi bi radi zaslužili svobodni svet.

V tistih velikih občinah, kjer so socialisti že dolga leta na oblasti skupno s komunisti, ne bodo opustili tega zaveznosti, ker ne morejo dovoliti niti v krajevnem merilu prihoda na oblast konzervativnih sil, ki so že dolga leta izključene iz upravljanja občin in pokrajin. V manjših občinah, kjer velja večinski zakon, pa se bodo socialisti vezali z vsemi naprednimi silami.

Zaključek je naslednji: socialistom je deveta brigad utrditev demokracije v Italiji, kajti zanje je važnejše podpiranje komunistov. Kot komunistični zavezniki pa imajo eno samo nalog, pod kinko demokracije odtrgati volilce strankam, ki se že vso povojno leta borijo za uveljavljanje prave demokracije, in tako omogočiti komunistom pot do oblasti.

In kaj bi to pomenilo, ve vsak razsod den državljan.

Naši maturantje

V jesenskem izpitnem roku sta pri učiteljskem usposobljenostnem izpitu izdelala Koršič Hadrijan in Tomsič Jordan. (Glej tudi 4. str.!)

Novim maturantom iskreno čestitamo, želimo še mnogo uspehov bodisi pri nadaljnjih študijih bodisi pri izvrševanju poklica, ki ga si bodo izbrali.

DAROVI

Za spomenik prof. E. Komelu daruje F. B. iz Gorice Lir 500.- Iskrena hvala!

SLOVENCI, SLOVENKE!

Prispevajte v volilni sklad SLOVENSKE LISTE!

Prispevke nabira tudi uredništvo »Demokracije«

nam. Meni pa so včasih skrili knjige, da se nisem mogel v razpravah z njimi opisati na kake citate.

Nezaupanje do nas je bilo veliko, in mi smo se vedela držati naše stvari in jo zagovarjali.

Pred nekaj leti me je obiskal eden od tistih komunistov Petrucci, iz Romagne in mi povedal, da se strinja z argumenti, ki sem jih v takratnih zaporih iznašel proti komunističnim pridigam. Povedal mi je, da se je komunizma naveličal šele po vojni in da gre raje v Južno Afriko. Dejal je da so ga v tej odločitvi preprinčili tudi moja izvajanja in pomisliki o komunizmu.

V Castelfrancu Emilija isti primeri in slučaji, če ne ostrejši. Tu so vrgli v obraz očitek, da smo mi Slovenci narodniki, obsojeni od posebnega sodišča, načadni, občaški se iluzionistov. Slovenski komunisti pa, v kolikor sem

kega in delavskega sloja zapeljani od izobražencev. Bilo je lahko zavrniti to smešno trditve.

V ostalem pa treba priznati, da so komunisti trpeli po fašističnih zaporih, kar smo trpeli vsi ostali. Slovenscem pa je fašistično sodišče prisojalo tudi smrtno kazeno in po trideset let zapor, komunistom samo zapor v mnogo manjši meri kot nam.

Zaključek še sledi. Medtem ko smo se mi Slovenci pritoževali zaradi tehnologije naših pravic in obsojeni

Nevarno spremenjena podoba OZN

Organizacija združenih narodov je v tem petnajstih let svojega obstoja povsem spremenila svojo podobo. Je to danes svojevrsten svetovni parlament, v katerem prevladujejo azijski, afriški in ameriški narodi. Kdor bo v bodoči predlagal generalni skupščini OZN svoje zahteve in pritožbe, si bo moral pred tem zagotoviti simpatije nebelih narodov. To dozivljata sedaj kot prvi prizadeti stranki Italija in Avstrija pri obravnavanju južnotiropskega vprašanja. Leta 1945 je OZN ob svoji ustanovitvi v San Franciscu v glavnem kazalo belo oblije, danes pa je ta obraz močno pobaran.

Nove članice, ki jih je sprejela OZN ob pričetku svojega sedanjega zasedanja, so izključno afriške dežele s pretežno afriškim prebivalstvom. Edino Ciper lahko prištevamo k evropskim in severnoameriškim državam. Od današnjih 98 članic, kolikor jih šteje OZN, je 44 afriških in azijskih dežel. To sicer še ni brez pogojna večina, ki pa s pomočjo Sovjetije in njene neposrednih in posrednih satelitov kaj lahko tako postane.

Takega stanja poprej ni bilo. Leta 1945 so Združene države kot vodilna sila svobodnega sveta razpolagale z gotovimi 34 glasovi od skupnih 59. To večino je se stavljalo 20 latinskoameriških držav z Zahodno Evropo in deželami Britanske skupnosti narodov. Danes ameriški delegati ne more računati niti na popolno podporo Latinske Amerike. Gotovo je, da bo Kubo pri bodočem glasovanju potegnila s komunističnim blokom.

Poleg vsega tega ne tvorijo »belie«, t.j. države Latinske Amerike, Severne Amerike, Evrope in Britanske skupnosti narodov trdnega bloka, medtem ko so afriške in azijske dežele že večkrat izpričale svojo enotnost.

Cas, ko bodo prevladali barvani narodi v glavnem skupščini OZN, ni več tako daleč. Mavretanija in Nigerija sta že zaposlili za sprejem. Pred vrati pa stoe je Kenija, Tanganika, Rodezija, Uganda, Rdeča Kitajska, Mongolija, Severna in Južna Koreja, Severni in Južni Vietnam.

Ko bodo te države postale članice OZN, bodo »sbele« članice zašle v neizogibno manjšino. Od 110 bodočih članic OZN jih bo 60 barvanih.

Ob takem razmišljavanju se nujno postavlja vprašanje, ali bo ob takli podobi OZN sposobna zadostiti svojim nalogam. Gotovo je razveseljivo, da so afriške države doseglo svojo samostojnost in da enakopravno sedijo poleg evropskih in ameriških dežel v OZN. Ali, da zastopnik Toga ali Zlatokosečne obale razpolaga z istim statutom kot indijski ali avstralski delegat, se zdi najmanj neresno.

Indija s svojimi 360 milijoni prebivalcev zahteva stalno mesto v Varnostnem svetu. Članice izvršnega odbora OZN pa se zavedajo, da bo, če pride do obravnavi o pristopu Indije v Varnostni svet - potrebna tudi razprava o preosnovi Varnostnega sveta. Dosedanje članice Varnostnega sveta se upravičeno boje, da bi že sama razprava glede novega statuta izvršnega odbora OZN kaj lahko razbila to ustavovo, cesar bi kasneje ne mogli več popraviti.

Isto velja za glavno skupščino OZN. Dosedaj vlada fikcija, da ima zastopnik države, v kateri je le nekaj politikov pisem, enak glas kot n. pr. zastopnik Velike Britanije. Mnogi opazovalci so prepričani, da generalna skupščina pod takimi pogoji ne more biti več resna mednarodna ustanova, ki naj bdi nad svetovnim mirom, ampak je samo skupek ljudi, ki

jih opaja razvita propaganda in zahrbno spletkarjenje.

Tega se zaveda tudi Nikita Hruščev. Ta ni zamudil priložnosti in je mnogim novim afriškim članicam ali azijskim delegacijam razdeljeval širokosrčno svoje obljube in poklone. Nikita je doumel, da od tako razširjenega foruma ni mogoče pričakovati logično utemeljnih razprav, ampak da se tu uveljavljajo agit-propovska načela.

Tolažljeno pri tem je v tem času dejstvo, da so Sovjeti in njeni priveski s spre-

Slovenci, Slovenke!
Prispevajte v volilni sklad SLOVENSKE LISTE!

Prispevke nabira tudi uredništvo „Demokracije“

jemom 17 afriških držav v OZN in s potrditvijo kongorske resolucije doživelji pomembni poraz. Poraz, ki je trenutno prekral komunistične načrte za vtihotapljanje sovjetske politike v afriške zadeve. Očitna trmoglavost, s katero so Sovjeti tudi po odstranitvi Lumumbove vlade, podpirali v Varnostnem svetu kongoškega diktatorja, dokazuje, da je bil Lumumba hote ali nekotne njihove kreacije. Drugo klofuto jim je prisomil generalštabni polkovnik Mobutu, ki je sovjetski in satelitski diplomati pognal iz dežele. To pa je nikakor ne pomeni, da se je Hruščev s porazu tudi pomiril. Nasprotno, njegov govor pred glavnim skupščino OZN je bil en sam izliv jeze in maščevalnosti proti glavnemu tajniku OZN Hammarskjöeldu, ki mu je s svojo nepristranstvo in energijo prekrižal kongoške načrte.

Ce so spekulacije kremeljskega poglavjarja točne in če bo v New Yorku zbasal nekaj uspehov v svojo malho, se bosta obstoje v vrednost OZN v samih temeljih krepko zamajala. Svetovni forum, ki ga prevladujejo spletke in propaganda (tako je Kremelj vse doslej obravnaval kongoško vprašanje), ne bo več čuvati svetovnega miru, ampak se bo izpridil v popolno negotovost celotne svetovne politike. To je partijski hazarderjem s svetovno revolucijo prav všeč, ne more pa biti prav ljudem z razvitim čutom za odgovornost in tistim, ki svojih možgan ne prodajajo za krožnik komunistične minstre.

Ce so spekulacije kremeljskega poglavjarja točne in če bo v New Yorku zbasal nekaj uspehov v svojo malho, se bosta obstoje v vrednost OZN v samih temeljih krepko zamajala. Svetovni forum, ki ga prevladujejo spletke in propaganda (tako je Kremelj vse doslej obravnaval kongoško vprašanje), ne bo več čuvati svetovnega miru, ampak se bo izpridil v popolno negotovost celotne svetovne politike. To je partijski hazarderjem s svetovno revolucijo prav všeč, ne more pa biti prav ljudem z razvitim čutom za odgovornost in tistim, ki svojih možgan ne prodajajo za krožnik komunistične minstre.

KITAJSKI ZID PODIRAO

Iz Rdeče Kitajske poročajo, da so kitajski komunisti obozidli znameniti »Kitajski zid na dokončno smrt. Tu zid je po mnemu komunističnih poglavjarjev simbol cesarskega gospodstva, ki je zatiralo narod. Kitajski zid razdvaja narode, viki so ljudskodemokratično medseboj povezani.«

Največja zgradba sveta je Kitajski zid. Od Sučchou do zaliva Liantug se vleče 7 metrov širok, 16 metrov visok in 2500 kilometrov dolg zid. V letih 221-210 pr. Kr. ga je zaukal zgraditi kitajski cesar Sihuangti. V glavnem je zid zgrajen iz tolčenega blata, deloma pa tudi iz kamna. Zgradili so ga v obrambo proti vdorom mongolskih konjenikov, ki so deželo napadali s severa. Rdeče prehode so branili veličastni obrambni stolpi. Vzdol celotne dolžine zidu so bile razmeščene manjše vojaške posadke po 100 mož. Takih enot je bilo 25000 in so zato predstavljale močno in številno armado.

Zid je prepojen z rekmami potu in krvi. Armade izstradanih delavcev so zganjali na delovisce, da so z bosimi nogami zgnali ilovico v nekako surovo opoko. Kitajski zid, ki mu Kitajci pravijo »wan-li-čang-čeng«, je najmogočnejše delo svetovne zgodovine, istočasno pa je tudi največje pokopalische. Na tisoče delavcev je umrlo zaradi lakote, kužnih bolezni, zaradi starosti in izčpanosti. Kdor je umrl, je našel svoj grob brez znamenja, brez plamenca - v zidu, v ilovici. To je bila huda smrт, kajti v nobeni deželi sveta ni smrтni kult dosegel takih oblik kot na Kitajskem. Leta 1644 so zid drugič predrli Mandžuhi - in to po tridesetletnem obledanju. Mandžuhi so ostali, zid pa je prepadal.

Sedaj ga bodo povsem odstranili, ker predstavlja simbol tiranije, danes gotovo najhujše tiranje 4000 letne kitajske zgodovine. Vsekakor pa bo laže odstraniti simbol, kot pa resnično tiranijo...«

Moderni čudež

Pravijo, da v našem stoletju ni čudežev in tudi ne pravih izvirnih zgodb. Taki izgovori ne veljajo ali pa so pretirani. To bomo takoj dokazali.

Morda se kdo še spominja Stenovca, ki smo ga v tej zgodbi iz razumljivih vzrokov prekrstili. Gospod Stenovec je bil izredno pridna in delovna slovenska duša. Istočasno je opravljal kar po več poklicev, kar je med nami narodna tradicija,

dobro prehranjevali, kajti kdor mora tako trdo delati, mora tudi jesti. Najhujša usoda pa je čakal kriminalne zapornike, ki so jih zganjali na prisilno delo. Ker so jih prehranjevale kaznilniške uprave prisilnih taborišč, so živila potovala skozi grabežljive in korupne roke. Zato so kaznjenci prejemali le neznaten del riža, ki jih je bil namenjen. V nekem cesarskem ukazu iz tistih časov je rečeno, da bodo oblasti najstrožje kaznovale uradne tatove. Cesaru so povedali, da je od 200 vozov načoljenih z rižem dospel v kaznilniško kuhinjo en sam voz.

Stirinajst stoletij je vztrajal zid, ki so ga v 16. stoletju docela popravili in obnovili, proti napadom notranjejskih nomadov. Prvič so ga predrli v 13. stoletju Džingiskanovi konjeniki. Siloviti vojskoved pod vodstvom kralja Gengis Kanga je bil stalno zaposlen s svojo cestno križarko. Vsako prosti moment je preživel s svojo smrdeto ljubljenko. Cistil jo je in politiral z vso ljubljenijo. Božal jo je z mokro gobo, ljubljenko v irhovino; skratka v avto je bil dobesed zadrževal na Kitajskem. Leta 1644 so zid drugič predrli Mandžuhi - in to po tridesetletnem obledanju. Mandžuhi so ostali, zid pa je prepadal.

Sedaj ga bodo povsem odstranili, ker predstavlja simbol tiranije, danes gotovo najhujše tiranje 4000 letne kitajske zgodovine. Vsekakor pa bo laže odstraniti simbol, kot pa resnično tiranijo...«

Moderni čudež

Pravijo, da v našem stoletju ni čudežev in tudi ne pravih izvirnih zgodb. Taki izgovori ne veljajo ali pa so pretirani. To bomo takoj dokazali.

Morda se kdo še spominja Stenovca, ki smo ga v tej zgodbi iz razumljivih vzrokov prekrstili. Gospod Stenovec je bil izredno pridna in delovna slovenska duša. Istočasno je opravljal kar po več poklicev, kar je med nami narodna tradicija,

dobro prehranjevali, kajti kdor mora tako trdo delati, mora tudi jesti. Najhujša usoda pa je čakal kriminalne zapornike, ki so jih zganjali na prisilno delo. Ker so jih prehranjevale kaznilniške uprave prisilnih taborišč, so živila potovala skozi grabežljive in korupne roke. Zato so kaznjenci prejemali le neznaten del riža, ki jih je bil namenjen. V nekem cesarskem ukazu iz tistih časov je rečeno, da bodo oblasti najstrožje kaznovale uradne tatove. Cesaru so povedali, da je od 200 vozov načoljenih z rižem dospel v kaznilniško kuhinjo en sam voz.

Stirinajst stoletij je vztrajal zid, ki so ga v 16. stoletju docela popravili in obnovili, proti napadom notranjejskih nomadov. Prvič so ga predrli v 13. stoletju Džingiskanovi konjeniki. Siloviti vojskoved pod vodstvom kralja Gengis Kanga je bil stalno zaposlen s svojo cestno križarko. Vsako prosti moment je preživel s svojo smrdeto ljubljenko. Cistil jo je in politiral z vso ljubljenijo. Božal jo je z mokro gobo, ljubljenko v irhovino; skratka v avto je bil dobesed zadrževal na Kitajskem. Leta 1644 so zid drugič predrli Mandžuhi - in to po tridesetletnem obledanju. Mandžuhi so ostali, zid pa je prepadal.

Sedaj ga bodo povsem odstranili, ker predstavlja simbol tiranije, danes gotovo najhujše tiranje 4000 letne kitajske zgodovine. Vsekakor pa bo laže odstraniti simbol, kot pa resnično tiranijo...«

Moderni čudež

Pravijo, da v našem stoletju ni čudežev in tudi ne pravih izvirnih zgodb. Taki izgovori ne veljajo ali pa so pretirani. To bomo takoj dokazali.

Morda se kdo še spominja Stenovca, ki smo ga v tej zgodbi iz razumljivih vzrokov prekrstili. Gospod Stenovec je bil izredno pridna in delovna slovenska duša. Istočasno je opravljal kar po več poklicev, kar je med nami narodna tradicija,

dobro prehranjevali, kajti kdor mora tako trdo delati, mora tudi jesti. Najhujša usoda pa je čakal kriminalne zapornike, ki so jih zganjali na prisilno delo. Ker so jih prehranjevale kaznilniške uprave prisilnih taborišč, so živila potovala skozi grabežljive in korupne roke. Zato so kaznjenci prejemali le neznaten del riža, ki jih je bil namenjen. V nekem cesarskem ukazu iz tistih časov je rečeno, da bodo oblasti najstrožje kaznovale uradne tatove. Cesaru so povedali, da je od 200 vozov načoljenih z rižem dospel v kaznilniško kuhinjo en sam voz.

Stirinajst stoletij je vztrajal zid, ki so ga v 16. stoletju docela popravili in obnovili, proti napadom notranjejskih nomadov. Prvič so ga predrli v 13. stoletju Džingiskanovi konjeniki. Siloviti vojskoved pod vodstvom kralja Gengis Kanga je bil stalno zaposlen s svojo cestno križarko. Vsako prosti moment je preživel s svojo smrdeto ljubljenko. Cistil jo je in politiral z vso ljubljenijo. Božal jo je z mokro gobo, ljubljenko v irhovino; skratka v avto je bil dobesed zadrževal na Kitajskem. Leta 1644 so zid drugič predrli Mandžuhi - in to po tridesetletnem obledanju. Mandžuhi so ostali, zid pa je prepadal.

Sedaj ga bodo povsem odstranili, ker predstavlja simbol tiranije, danes gotovo najhujše tiranje 4000 letne kitajske zgodovine. Vsekakor pa bo laže odstraniti simbol, kot pa resnično tiranijo...«

Moderni čudež

Pravijo, da v našem stoletju ni čudežev in tudi ne pravih izvirnih zgodb. Taki izgovori ne veljajo ali pa so pretirani. To bomo takoj dokazali.

Morda se kdo še spominja Stenovca, ki smo ga v tej zgodbi iz razumljivih vzrokov prekrstili. Gospod Stenovec je bil izredno pridna in delovna slovenska duša. Istočasno je opravljal kar po več poklicev, kar je med nami narodna tradicija,

dobro prehranjevali, kajti kdor mora tako trdo delati, mora tudi jesti. Najhujša usoda pa je čakal kriminalne zapornike, ki so jih zganjali na prisilno delo. Ker so jih prehranjevale kaznilniške uprave prisilnih taborišč, so živila potovala skozi grabežljive in korupne roke. Zato so kaznjenci prejemali le neznaten del riža, ki jih je bil namenjen. V nekem cesarskem ukazu iz tistih časov je rečeno, da bodo oblasti najstrožje kaznovale uradne tatove. Cesaru so povedali, da je od 200 vozov načoljenih z rižem dospel v kaznilniško kuhinjo en sam voz.

Stirinajst stoletij je vztrajal zid, ki so ga v 16. stoletju docela popravili in obnovili, proti napadom notranjejskih nomadov. Prvič so ga predrli v 13. stoletju Džingiskanovi konjeniki. Siloviti vojskoved pod vodstvom kralja Gengis Kanga je bil stalno zaposlen s svojo cestno križarko. Vsako prosti moment je preživel s svojo smrdeto ljubljenko. Cistil jo je in politiral z vso ljubljenijo. Božal jo je z mokro gobo, ljubljenko v irhovino; skratka v avto je bil dobesed zadrževal na Kitajskem. Leta 1644 so zid drugič predrli Mandžuhi - in to po tridesetletnem obledanju. Mandžuhi so ostali, zid pa je prepadal.

Sedaj ga bodo povsem odstranili, ker predstavlja simbol tiranije, danes gotovo najhujše tiranje 4000 letne kitajske zgodovine. Vsekakor pa bo laže odstraniti simbol, kot pa resnično tiranijo...«

Moderni čudež

Pravijo, da v našem stoletju ni čudežev in tudi ne pravih izvirnih zgodb. Taki izgovori ne veljajo ali pa so pretirani. To bomo takoj dokazali.

Morda se kdo še spominja Stenovca, ki smo ga v tej zgodbi iz razumljivih vzrokov prekrstili. Gospod Stenovec je bil izredno pridna in delovna slovenska duša. Istočasno je opravljal kar po več poklicev, kar je med nami narodna tradicija,

dobro prehranjevali, kajti kdor mora tako trdo delati, mora tudi jesti. Najhujša usoda pa je č

Politični program „Slovenske liste“ za pokrajinske volitve - 6. in 7. novembra 1960

„Slovenska demokratska zveza“ in „Slovenska katoliška skupnost“ v Trstu, ki nastopata pri pokrajinskih volitvah jeseni 1960, bosta po svojih pokrajinskih svetovalcih, izvoljenih na »Slovenski liste«, uveljavljali naslednji program:

POKRAJINA IN NARODNE PRAVICE

1) Manjšinske pravice, ki so slovenski manjšini zajamčene s posebnim statutom in z ustavnimi določili, se vedno niso uresničene v svojem polnem obsegu. Zastopniki »Slovenske liste« si bodo tudi v bodoči z vsemi silami prizadevali, da se ustavnina določila in sprejete mednarodne obveznosti tudi dejansko uveljavijo.

2) Slovenski jezik morajo pokrajinske oblasti priznavati po vseh svojih uradih in v poslovanju z občinstvom, načelno pa tudi na sejih pokrajinskega sveta.

3) Napisi na pokrajinskem cestnem omrežju po predelih, koder tvorijo Slovenski predpisani odstotek prebivalstva, morajo biti dvojezični.

4) Solske ustanove s slovenskim učnim jezikom, ki jih po zakonu oskrbuje Pokrajinska uprava, morajo biti deležne enakih postopkov kot italijanske šolske ustanove.

5) Pri novih namestitvah po uradih, ustanovah in podjetjih Pokrajinske uprave je treba čimprej urediti odgovarjajoče razmerje med uslužbenicimi in drugimi narodnostmi. Sistematično doseganje ne-tržaškega življa, katerega očiten namen je spremembu narodnostnega sestava prebivalstva na tem ozemlju in ki poleg tega očitno zmanjšuje možnosti zaposlitve domačinov, mora Pokrajinska uprava zavirati, ne pa podpirati.

6) Razlaščevanja zemljšč morajo biti omejena na zares nujne in nesporne primere in ne smejo biti preteza za prisilni prenos zemlje iz slovenskih v italijanske roke; priznana odškodnina mora odgovarjati tržni vrednosti in jo je po razlastitvi tudi takoj izplačati. Posebno skrb mora Pokrajinska uprava posvečati cestnemu omrežju, ki spada v delokrog pokrajine.

7) Podprtovanje narodnostne mrzljine je treba ob vsaki priložnosti obsoediti in kaznovati kot težak prestopek. Pokrajinska uprava mora postati vzor mirnega sožitja.

8) Nepristransko reševanje vseh zadev, ki spadajo v pristojnost Pokrajinske uprave, njenih ustanov in podjetij, naj bo tako, da ne vzbuja občutkov, da bi bili prizadeti zaradi narodnosti, pripadnosti, kakor koli zapostavljeni. To bi bil najučinkovitejši praktični dokaz po resnem prizadavanju za pomirjenje duhov.

POKRAJINSKA UPRAVA IN GOSPODARSTVO

1) Hitro in tečoče poslovanje Pokrajinske uprave mora postati temeljno načelo Pokrajinske uprave.

2) Odmero davščin in dajatev je treba urediti tako, da se obremenitve prizadetih porazdelijo v sorazmerju z njihovo gospodarsko zmogljivostjo.

3) Splošne gospodarske pobude morajo postati prva skrb vseh javnih zastopstev, Temeljno vprašanje našega mesta je vprašanje ladjevnih CRDA. Nujno je potrebna modernizacija zlasti v ladjevnici Sv. Marka, ki bi zmanjšala proizvodnjalne stroške in s tem zvišala konkurenčno moč podjetja. Na ta način bi se odpravila ali vsaj občutno zmanjšala brezposebnost med ladjevninskim delavstvom. Od skupnega števila ladjevninskega delavstva 12500 enot, jih je 3000 brez zaposlitve. V ladjevnici Sv. Roka je od 300 delavcev danes zaposlenih komaj 50.

4) Za Ilvo je za modernizacijo določenih 13 milijard 700 milijonov lir, vendar se s temi deli sprošči ne pričelo, zato je treba napeti vse sile, da se to zgodí.

5) Potrebno je izdatno povečanje ustanov IRI in ENI tudi na našem področju, Na ta način bi se okrepila zasebna industrijska pobuda. Tudi na naše ozemlje se mora čimprej raztegniti plinovodno omrežje. Prav tako je nujna naftovodna povezava našega pristanišča z notranjostjo države in s tujino. Vse to bi pripomoglo k večji industrijski delavnosti na našem področju.

6) Prav tako pa se bo treba v bodoči energetično upirati proti slehernim poizkuškom za demontažo ali premestitev obstoječih naprav in delovišč, kar se v zadnjem času večkrat dogaja.

7) Ustanovitev popolne proste cone je še vedno tisti osnovni gospodarski ukrep, ki naj omogoči, da se Tržaško ozemlje dvigne iz sedanjega gospodarskega mrtvila in si že v naprej zagotovi vlogo ene izmed najvažnejših luk naštejajočega Skupnega tržišča in kasneje tudi Združene Evrope.

8) Čim širša samoupravna avtonomija Tržaškega ozemlja je v temi povezanosti s posebno vlogo in položajem našega pristanišča. Zato mora tako samoupravo tudi Pokrajinska uprava stalno in odločno zahajevati in podpirati. Ustanovitev samoupravne dežele Furlanija-Julijskih Krajina s posebnim statutom se mora čimprej uresničiti in z njim morajo biti zajamčene pravice slovenske manjšine.

BREZPOSEBNOST IN SOCIALNO SKRBSTVO

1) Brezposelnost je kljub visoki gospodarski konjunkturi po državi v Trstu in okolici posebno huda. Odpriaviti jo je treba s povečanjem gospodarske dejavnosti. Pokrajinska uprava ne sme zagovarjati in podpirati zadrževanja odvisnih beguncev na tržaških tleh, s čimer se na drugi strani se vedno poganjajo domačini v tujino s trebuhom za kruhom.

2) Primerno zaposlitev je treba olajšati z odgovarjajočim strokovnim usposobljevanjem in tudi s preusposobljevanjem delovnih moči.

ZOBOZDRAVNIK

Dr. STANISLAV PAVLICH
JE PRESELIL SVOJO AMBULANTO
VE ULICO GHEGA 9/I. — TEL. 31813

TRŽAŠKI PREPIHI

Danes meni, jutri tebi

Ko se je ameriški predsednik Eisenhower odpovedal na Japonsko, kamor ga je povabila zakonita japonska vlada, so po zaslugu rubljev in rdečekitajskih hujščakov demonstrirale po tokijskih ulicah množice pod poveljstvom komunističnih aktivistov proti predsednikovemu obisku. Tem plačanim demonstrantom je hrupno ploskal ves jugoslovanski komunistični tisk s »Primorskim dnevnikom vred. Tako je v Tokiju govorila seveda »ljudska vojla. Tako so pisali resnicoljubni titovski uredniki in tako so grmeli titovski radijski oddajniki.

Pokrajinski svetovalci, izvoljeni na »Slovenske liste« bodo vsako trežno in pametno delo ali ukrep podpirali, pa naj pobude prihajajo s kateri koli strani, kajti v okviru njihovega značaja zastopnikov tržaških Slovencev, bo njihovo gonilo: koristi in potrebe prebivalstva. Tržaškega ozemlja ter skupnosti nad vse!

Ko lo se je v letošnjem septembru zasukalo. V New York so se ne-povabljeni napotili vsi komunistični diktatorji. V splošnem se Američani za ne-povabljeni goste niso menili. Nekaj današnjih Američanov pa je prav zaradi komunističnega terorja, pobiranja, zapuščanja in ropanja teh diktatorjev moralno zapustiti svoje rodne domove, da si reši vsaj golo življenje. Ali je potem čudno, če takemu pregnancu ob spominu na umore in nečloveška nasilja nad svojci, ki se so vsa izvršili po diktatorskih navodilih, zavire kri, da izpusti iz sebe nekaj upravičenega ogorčenja. To se je zgodilo v New Yorku Hruščevu, Kadaru, Titu, Čaštru in drugim komunističnim samozvancem.

Sedaj pa je komunistični tisk in radio zagnal histerični vik in krik - in tudi sami diktatorji so se »zgražali«, saj jim doma ves svet samo ploska in so vse izložbe, gostilne in morda tudi higienični prostori nabiti diktatorjev podob. Nikita je bil

tako zelo užalen, da je celo ameriške oblasti osmuničeli, da so krive teh demokratov, in tudi Tito se je pritoževal.

Pri vsej stvari je res samo to, da po demokratičnih deželah ne organizirajo niti demonstracij in niti manifestacij oblasti. Ta monopol je prihieran samo diktaturam vseh vrst in barv. Taka početja spadajo po vseh diktaturah med zakonite obveznosti podanikov. Za njihovo izvršitev je odgovorni tako tajna policija kot partijski aktivisti. Izgleda pa, da se je v Titovi Jugoslaviji ta obveznost ob tej priložnosti razrahulila. Kljub bušnem kanonadam jugoslovanskega komunističnega časopisa, klijub podvojitvi milijonov pred beograškim poslanštvtvom, so demonstracije izostale. Zato pa so partijski podrepni hiteli - po naročilu od zgoraj seveda - da razpošljijo nekaj deset tisoč protestnih brzojavk Titovi vladi.

Zakaj so tokrat izostale tako priljubljene demonstracije proti »zahodnim imperialistom? Najbrž zato, ker je istočasno s Titom v Združenih državah tudi posebna finančna delegacija, ki prosači za 350 milijonov dolarjev posojila pri obrednih bankah, ampak levji delež bodo morale prispeti prav Združene države; proti doljarem pa titovci načelno ne demonstrirajo...

Bazovica v socialkomunističnem zakupu

Tako je izgledala proslava narodnih mučenikov, ki so jo uprizorili KPI, PSI in naši titovci. Kakšen opravek imata z Bidovcem, Maruščem, Milošem in Valenčičem KPI in PSI? Na to vprašanje niti Bidovčev brat, ki je sicer kandidat in član PSI, ne bi mogel prepričljivo odgovoriti.

Marina Bernetičeva bi ne bila vrhunska partijska aktivistka, če bi v svojem govoru posvečala več dolžne pietete bavzovščinskemu junaku kot pa hruščevski propagandi - in žrtvam v Emiliji, Genovi in Siciliji. Neverjetno je, da kasko umetnostjo mešajo deviške kuharice najrazličnejše zadeve v svojem propagandističnem loncu in s kasko občudovalnega vredno zmogljivosti vstopljivajo načinjenja partijske prebivalstva vso to godilju predelajo!

Krono »proslavia« pa so postavili revkivizijski plenilci slovenskih narodnih svetov in zaključno »internacional«.

Naravnost smešno pa je, s kakšno spolnostjo se naši titovci slinijo kominformističnim oblastnikom. To pri nas, kjer so celo partijski Slovenci sli prepotence svojih italijanskih tovaršev, ker se zavedajo s kakšno naglico usihajo slovenske pravice med vršaci tržaške komunistične partije.

Jugoslovanski režim s Kardeljem na čelu išče novih stilkov z zahodnimi socialisti, tržaška ekspozitura tega režima pa v svoji »prezapošlenosti« očitno pozablja na preorientacijo. Kdaj bo Ljubljana spoznala, da je čas dozoret za upokojitev raznih »komisarjev v Trstu?«

Šolske vesti

SEZNAM KANDIDATOV

V jesenskem roku 1960 so opravili nižji tečajni izpit na Državni nižji industrijski strokovni šoli s slovenskim učnim jezikom v Trstu:

a) pred izpitno komisijo v Trstu: Dušan Bandi, Josip Bogatec, Edvin Komar, Stanislav Kranjec, Zdenko Majcen, Boris Marzi, Albin Omari, Marij Srebrnik, Vladimir Svetina, Zmagoslav Vouk, Zofija Prašel.

b) pred izpitno komisijo na Općinah: Vladimir Skerlavaj, Boris Stegel, Ivan Vidali.

c) pred izpitno komisijo v Nabrežini: Božič Antonič, Ivan Fabjan, Bruno Ferfoglia, Aleksander Tence, Franc Tence, Nadja Pernarčič, Elza Romagna, Helena Sedmak.

d) pred izpitno komisijo v Dolini: Stojan Prašel, Romana Kraljič, Silva Montanja, Sonja Prašel, Nadja Ota, Alda Sanzone, Marija Vilma Žerjal.

DAROVI

V spomin pok. dr. Josipa Agneletta dajejo za SDD g. Gasperšič Lit. 2000.- N.N. iz Kanade pa 25 dol. Iskrena hvala!

Odgovorni urednik:

Prof. IVAN RUDOLF

Tiskarna Adria, d.d. v Trstu

Uredništvo in uprava:
Trst, ul. Machiavelli 22-II. - tel. 3-62-75
Dopisi za uredništvo:

ulica S. Anastasio 1/c - Tel. 23-039
Goriško uredništvo:
Gorica, Riva Piazzetta 18-I.

CENA: posemne življenje L 30.-
Naročnina:
mesečno L 50.— letno L 600.—

Za inozemstvo:
mesečno L 90.— letno L 1000.—
Poštni čekovni račun: Trst št. 11-7223

POZOR! Potujete v Rim?

Prenocišče, hrana, ogled Rima itd., vse te skrb bodo odveč, če se boste obrnili na:

Hotel-Penzion BLED

Via Statilia, 19 - Telefon 777-102 - RIM

Se priporoča in pozdravlja, Vaš rojak VINKO A. LEVSTIK

Irezite in shranite! - Pišite nam za cene in prospakte!